

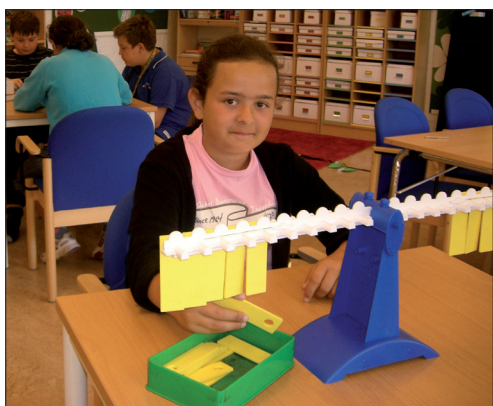
Ett syfte med Kängurutävlingen är att sätta matematiken i centrum, åtminstone för en dag. På Nydalaskolan i Malmö har skolan fått stöd av det omgivande samhället för att kunna göra en riktig fest av tävlingen. Stödet har också lett till viktiga kontakter med bostadsområdets husvärd.

För allra första gången skulle Nydalaskolan vara med i Kängurutävlingen och extra roligt var det att alla skolans lärare hade anmält sitt intresse att delta. Det innebar att torsdagen den 17 mars 2011 klockan 08.59 satt 374 elever med nyväsade pennor i spänd förväntan på att kuvertet med Kängurufrågorna skulle sprättas upp. Varje klass fick sina tävlingsformulär i ett kuvert påskrivet med guld-penna och alla kuvert skulle öppnas samtidigt på given signal. Detta var några små detaljer som gjorde att dagen kändes lite speciell. Det stora för elevernas del, utöver känslan av att vara delaktiga i ett globalt sammanhang där barn över hela världen löser känguruuppgifter, var de fina priserna vi hade ordnat med hjälp av MKB, Malmö Kommunala Bostäder.

Allt började redan hösten 2010 då rektorerna på Nydalaskolan i Malmö bestämde sig för att satsa extra på matematikundervisningen. Skolan har elever som riskerar att inte nå målen i flera ämnen och förhoppningen var att matematiken skulle bli en språngbräda till högre studiemotivation och därmed leda till ökad måluppfyllelse även i andra ämnen. 25 % av min tjänst avsattes till matematikutvecklande åtgärder och jag, som i grunden är 1–7-lärare i matte och NO, fick i uppdrag att bygga upp en matematikverkstad och att i den erbjuda skolans elever laborativ och individanpassad matematikundervisning. Nydalaskolan har en hög andel elever med utländsk bakgrund och jag ville utforma en matematikundervisning som var språkutvecklande och som dessutom hade metakognitiva inslag.

Vår ansökan om pengar från Matematiksatsningen avlogs, men skolledningen gav mig tid och 10000 kronor att starta med. I samband med att verkstaden skulle byggas upp, fick jag höra talas om ett företag i Lund som skulle renovera sina kontor och matematikverkstaden fick överta bokhyllor, bord, stolar och en liten soffgrupp från dem. Rummet vi huserar i är mysigt och hemtrevligt, nästan lite kaféliknande. Jag har inrett rummet så att det inbjuder eleverna till att sitta tätt ihop och diskutera vid små bord samtidigt som några kan sitta i soffan och arbeta eller använda den stora, härligt röda kvadratiska mattan för att lösa matematiska pussel eller spela spel. På mattan samlas vi ofta för matematiska diskussioner och redovisningar. Jag upplever att barnens närvaro och delaktighet i diskussioner ökar när vi inte har bord och avstånd mellan oss. När vi sitter på golvet ser alla varandra och jag blir mer av en diskussionspartner än undervisande, som när jag står inför eleverna i klassrummet.

På matematikverkstadens ena vägg har jag gjort en stor blomma där förmågorna, som de uttrycks i Lgr11, är representerade med varsin färg. Samma färger återkommer som markering på de lådor som innehåller uppgifter och utmaningar, till stor del samlade från NCM:s Strävor. På så sätt kan eleverna lätt välja vilken förmåga de vill träna. Att identifiera varje elevs behov och önskemål om matematisk utveckling är en stor del av mitt och elevernas arbete i verkstaden. Jag är också noga med att eleverna förstår vad de tränar och varför. Därför avslutas varje lektion med att eleverna skriver i sina reflektionsböcker.

Nydalaskolans matematikverkstad med elever ur klass 5A.

Inspirerande uppgifter

Samtidigt som jag byggde upp verkstaden ville jag höja matematikens status bland eleverna och öka deras lust att lära sig matematik. Att delta i Kängurutävlingen var för mig ett självklart hjälpmedel i den processen eftersom tävlingens uppgifter är utformade på ett motiverande och inspirerande sätt. Jag gick ut med en intresseförfrågan till skolans arbetslag och många lärare hade hört talas om Kängurutävlingen men hade, av olika skäl, inte deltagit tidigare. Jag erbjöd mig att samordna skolans anmälan och stå för arrangemanget och då ville flera lärare vara med. Ryktet om tävlingen spreds mellan eleverna, som i sin tur påverkade sina lärare, och snart stod det klart att hela grundskolan ville vara med och tävla. Jag insåg då att, för att detta skulle bli riktigt bra, behövde jag hjälp med att ro projektet iland.

Planering av Kängurutävlingen

Matematikintresserade elever ur skolans elevråd kom till undsättning och tillsammans diskuterade vi olika upplägg. Det framgick snart att för eleverna är två komponenter viktigare än andra: att göra bra ifrån sig i tävlingen och att priset man kan vinna är ätråvärt. För att klara av att tänka klart och hålla fokus tyckte eleverna att ett energitillskott till alla deltagare vore bra. Därför skrev eleverna brev till närliggande bagerier och livsmedelsbutiker med önskemål om juice, frukt och kanelbullar. Lokala företag fick förfrågan om att vara med och bidra med priser. När vi ändå var i farten och hade tränat på hur man skriver adresser och frankerar kuvert skickade vi några brev

till tidningar och nyhetsprogram för att informera världen om att nu är Nydalaskolan på väg in i Kängurutävlingen. Denna del av förberedelserna var fantastiskt inspirerande. Eleverna sprudlade av idéer och förslag. Brevet vi skickade var fulla av elevernas stolthet över sin skola.

Veckans kluring

I väntan på den stora Kängurutävlingen införde vi en mindre, lokal variant av matematiktävling på skolan. Vi kallar den Veckans kluring och det är en uppgift vald från gamla Kängurutävlingar där jag tagit bort svarsalternativen och formulerat om uppgiften så att den handlar om elever och personal på Nydalaskolan. Den lilla omskrivningen, som gör att eleverna känner igen personerna i uppgiften, lockar fler elever till att läsa och lösa Veckans kluring. Varje vecka presenteras en ny kluring på matematikverkstadens dörr och eleverna kan lämna in sina lösningar individuellt, i par eller i grupp. Då korrekta lösningar sätts upp på väggen lägger många elever ner extra tid på att göra snygga och tydliga redovisningar. Två priser delas ut varje terminsavslutning: ett till den elev som har lämnat in flest korrekta lösningar och ett till den elev som deltagit med flest lösningar under den gångna terminen. Priserna har hittills varit matematiska och logiska sällskapsspel. En stor vinst för mig är att höra hur elever i matsalen eller på rasten pratar med varandra om den senaste kluringen och jämför sina lösningar. Dessutom är det vanligt att eleverna går samman över klass- och årskursgränser för att lämna in en gemensam lösning.

Samarbete med bostadsbolaget

Strax innan Känguruns tävlingsdag fick vi svar på två av våra brev. Lokaltidningen *Vårt Fosie* ville gärna komma och intervjua eleverna och MKB, som äger de flesta lägenheterna i området och är hyresvärd åt många av våra familjer, var mycket intresserade av ett samarbete. MKB ville bidra med pengar till priser i tävlingen. Barnen och jag enades om att de två elever i varje årskurs som hade bäst resultat skulle få varsitt pris och den klass som tillsammans hade störst andel rätta lösningar skulle få ett stort pris. Dessutom ville vi ha någon form av vandringsspokal. Klasspriset borde vara en upplevelse för hela klassen tyckte eleverna och vi räknade på några förslag i varierad prisklass som vi presenterade vid vårt första möte med MKB.

Det visade sig att MKB hade en betydligt större plånbok med sig till mötet än vi hade räknat med och dessutom var de intresserade av ett djupare samarbete på flera plan. Skolans elevråd träffade vår kontaktperson på MKB, Timo Närhi, och gemensamt formulerades ett avtal som går ut på att skolans elever hjälper till att hålla rent och fint i vårt bostadsområde och MKB betalar våra priser till Kängurutävlingen. Syftet med renhållningen är att göra eleverna medvetna om nedskräpningen och förhoppningsvis leder uppdraget till att fler elever använder områdets papperskorgar. Vi vill också att eleverna ska känna sig delaktiga i sin närmiljö och att de påverkar sin omgivning positivt. Ansvaret för städningen har fördelats mellan klasserna så att varje årskurs träffar Timo och plockar skräp en timme varje måndag under en månad. För den enskilde eleven innebär det en timmes städning under ett läsår i utbyte mot möjligheten att vinna fina priser i Kängurutävlingen. Dessutom bjuder MKB eleverna på glass när de avslutat sitt städuppdrag.

En stor vinst med samarbetet som vi redan har märkt, är den kontakt Timo har fått med våra elever. När han är ute på sina ronder bland husen i området hälsar de glatt på varandra och småpratar lite. Barnen har fått en personlig relation – man sparkar inte sönder Timos papperskorgar eller klottrar på Timos plank.

Prisutdelningen för Kängurutävlingen drog ut på tiden. Många elever blev otåliga och det pratades mycket i korridorerna och på skolgården. De jämförde vilka uppgifter som var svårast, lättast och roligast och givetvis

spekulerades det kring vilken klass som skulle vinna. Det var härligt att höra hela skolan, både barn och vuxna, diskutera matematik under dessa veckor. En återkommande fråga jag fick (utöver "Snälla säg, bara till mig, vem vann Kängurutävlingen?") var hur jag skulle kunna jämföra tvåornas resultat med femmornas när femmornas tävling innehöll så många fler uppgifter. Därmed introducerades procentbegreppet för många elever på Nydalaskolan, inte i ett klassrum på en lektion i matematik, utan i matsalen eller vid pingisbordet på rasten.

Prisutdelning

Timo var med oss och höll i den stora prisutdelningen då alla skolans elever samlades på skolgården för att hylla vinnarna och eventuellt ta emot ett eget pris. De två eleverna med bäst resultat i varje årskurs, från förskoleklass till sexan, fick varsin gosedjurskänguru och två biobiljetter. Vinnande klass på skolan, som detta år var klass 2A, vann en dagsutflykt till Ven där de, tillsammans med Timo, cyklade runt ön, besökte Tyko Brahes Uranienborg, badade och åt glass. På en hylla i 2A:s klassrum sitter den stora vandringspriskängurun med deras klassnamn broderad på sin långa halsduk och väntar på att få se vilken klass som vinner nästa års tävling. Inför den är jag bättre förberedd på elevernas intresse för Kängurutävlingen och ser fram emot att samla mitt lilla matteråd som står redo att berätta för världen att Nydalaskolan ska vara med i Kängurutävlingen 2012.

Jessica Håkansson

*Nydalaskolans
matteråd med
vandringspriset.
Bim, Wiktoria,
Emil, Yad och
Jessica.*